

Stereotypy i postrzeganie historii Polski w polityce międzynarodowej

Rozmowa Jarosława Kuisza z wicepremierem i ministrem spraw zagranicznych RP Radosławem Sikorskim, zamieszczona w książce *Dusza Europy – co dzieli i jednoczy nas, Europejczyków?*, pokazuje, jak wielką rolę w polityce zagranicznej odgrywa sposób postrzegania Polski przez inne państwa. Choć w ostatnich dekadach Polska znacząco umocniła swoją pozycję gospodarczą i polityczną w Europie, jej obraz w świadomości wielu partnerów zagranicznych wciąż pozostaje niepełny i obciążony stereotypami.

Już na wstępie rozmowy Radosław Sikorski stwierdził, że Polska od lat notuje szybszy wzrost gospodarczy niż wiele krajów Europy Zachodniej. Poziom PKB na mieszkańca wzrósł z około 30 procent średniej zachodnioeuropejskiej na początku transformacji do 80 procent średniej unijnej obecnie. To oznacza historyczne tempo nadrabiania dystansu cywilizacyjnego. Mimo to wciąż żywy jest obraz Polski jako kraju biednego, zimnego i zacofanego infrastrukturalnie. Zmiana tego wizerunku następuje powoli, a stereotypy – jak zauważa Radosław Sikorski – „wleką się” za rzeczywistością o całe pokolenie.

Jednym z kluczowych źródeł takich uproszczeń są podręczniki szkolne w innych państwach. Jak przyznał Radosław Sikorski, podczas analizy przeprowadzonej w MSZ okazało się, że w wielu krajach o Polsce nie pisze się nic. W świecie anglosaskim Polska pojawia się dopiero w kontekście rozbiorów, II wojny światowej, Lecha Wałęsy i papieża Jana Pawła II, by zaraz potem zniknąć z narracji. Wyjątkiem okazały się podręczniki japońskie, które częściej zawierały pozytywne odniesienia do Polski. Niemcy pod względem faktów również prezentowały się dobrze. Z kolei w Rosji obraz kraju podporządkowany jest imperialnej ideologii.

Według Radosława Sikorskiego skuteczniejszą metodą zmiany tego stanu rzeczy jest nie tyle agresywna polityka historyczna, ile docieranie do środowisk opiniotwórczych – zapraszanie zagranicznych historyków i uczestnictwo w kongresach, gdzie kształtuje się wiedza o innych państwach.

Podczas rozmowy poruszono również temat perspektyw na przyszłość. Według Radosława Sikorskiego punktem zwrotnym dla znaczenia Polski w Unii będzie moment, gdy stanie się ona płatnikiem netto – do tego czasu Polska będzie postrzegana w Europie Zachodniej jako kraj należący do biedniejszej części UE – twierdzi Radosław Sikorski. Drugim ważnym czynnikiem będzie kolejne rozszerzenie UE, obejmujące Bałkany, Mołdawię czy Ukrainę, które przesunie układ sił w stronę Europy Środkowo-Wschodniej.

Polska stoi zatem przed wyzwaniem nie tylko gospodarczym i geopolitycznym, lecz także kulturowym i edukacyjnym. Przewyciężenie stereotypów wymaga czasu, konsekwentnej pracy dyplomatycznej i umiejętnego wykorzystania sprzyjającej koniunktury, aby obraz Polski w świadomości międzynarodowej zaczął odpowiadać rzeczywistości.

Zachęcamy do zapoznania się zarówno z wywiadem, jak i książką *Dusza Europy – co dzieli i jednoczy nas Europejczyków?* – [przejdź](#).

„Zadanie publiczne „Wzmocnienie marki i potencjału OEES HUB - rozwój i silna marka think tanku ekonomii wartości” sfinansowane jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030.

Treści odzwierciedlają jedynie opinię ich autora. NIW-CRSO nie jest odpowiedzialny za sposób wykorzystania zawartych w nich informacji.

